

**Współfinansowane przez
Unię Europejską**

**BAZA KART PRACY
WPROWADZAJACYCH OUTDOOR LEARNING
NA ZAJĘCIACH PRZEDMIOTOWYCH
W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
IM. ARMII KRAJOWEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

**Material powstał po udziale w mobilności nauczycieli
- kurs Outdoor Learning w Maladze**

**Projekt SZKOŁA Z ENERGIAŁ WSPÓŁPRACY – OTWIERAMY SIĘ NA
ŚWIAT”**

Accreditation no. 2022-1-PL01-KA120-SCH-000106451
Project no. 2025-1-PL01-KA121-SCH-000322007

Spis treści:

1. Biologia w terenie – klasa 7: **Poznajemy bioróżnorodność najbliższego otoczenia – obserwacja organizmów w terenie**
2. Historia – klasa 8: **Ślady historii w naszej okolicy – odkrywamy lokalne dziedzictwo kulturowe**
3. Język angielski w terenie – klasa 4, 5: **Nature Explorer Challenge**
4. Język polski w terenie – klasa 4, 5, 6, 7, 8: **Ogród szkolny inspiracją dla pisarza**
5. Geografia w terenie – klasa 5, 6, 7: **Poznajemy otoczenie szkoły**
6. Język niemiecki w terenie: **Deutsch outdoor**
7. Zajęcia rewalidacyjne w terenie – SP: **Uważny obserwator – poznaję otoczenie wszystkimi zmysłami**

Ad. 1: Karta pracy – Biologia klasa 7 (zajęcia terenowe)

Zadanie 1. Mapa bioróżnorodności

Przejdź wyznaczoną trasą i zaznacz na szkicu terenu miejsca, w których zaobserwowałeś:

- co najmniej 3 gatunki roślin,
- 2 gatunki zwierząt,
- 1 organizm należący do grzybów lub porostów.

Pole obserwacji:

Organizm   Miejsce występowania

Wniosek: .....

Zadanie 2. Detektyw siedlisk

Wybierz jeden organizm roślinny i opisz warunki, w których żyje.

Odpowiedz na pytania:

1. Czy miejsce jest nasłonecznione czy zacienione?
2. Czy podłoże jest suche czy wilgotne?
3. Jakie inne organizmy znajdują się w pobliżu?

Moje obserwacje: .....

Wniosek:

Jakie warunki są najkorzystniejsze dla tej rośliny?

.....

Zadanie 3. Łańcuch zależności

Na podstawie obserwacji stwórz prosty łańcuch pokarmowy składający się z co najmniej trzech organizmów występujących w badanym miejscu.

Przykład zapisu:

roślina → owad → ptak

Mój łańcuch pokarmowy:

.....

Wyjaśnij, dlaczego organizmy są ze sobą powiązane:

.....

Zadanie 4. Pomiar i porównanie

Znajdź dwa drzewa różnych gatunków.

Zmierz lub oszacuj:

Cecha	Drzewo A	Drzewo B
-------	----------	----------

Wysokość (szacunkowo)

Obwód pnia

Kształt liści

Które drzewo wydaje się starsze? Uzasadnij odpowiedź.

.....

Zadanie 5. Badacz przyrody – problem i rozwiązanie

Rozejrzyj się po okolicy i oceń wpływ człowieka na środowisko.

Zanotuj:

- jeden pozytywny przykład działania człowieka,
- jeden negatywny przykład działania człowieka.

Pozytywny wpływ   Negatywny wpływ

Zaproponuj jedno działanie, które mogłoby poprawić stan środowiska w tym miejscu.

.....

Podsumowanie zajęć

Najciekawsza obserwacja z dzisiejszych zajęć:

.....

Nowa rzecz, której się nauczyłem/am:

.....

Ad. 2 Karta pracy – Historia klasa 8 (zajęcia terenowe)

Zadanie 1. Historyczny detektyw

Znajdź obiekt związany z historią (pomnik, tablicę pamiątkową, kapliczkę, zabytkowy budynek).

Uzupełnij tabelę:

Nazwa obiektu   **Data powstania (jeśli podana)**   **Co upamiętnia?**

Dlaczego ten obiekt jest ważny dla lokalnej społeczności?

.....
.....

Zadanie 2. Odczytujemy historię z przestrzeni

Przyjrzyj się nazwom ulic, placów lub skwerów w okolicy.

Wybierz jedną nazwę i odpowiedz:

- Kogo lub jakie wydarzenie upamiętnia?
- Dlaczego ta osoba lub wydarzenie są ważne dla historii?

Moje odpowiedzi:

.....
.....

Zadanie 3. Poszukiwanie śladów przeszłości

Wybierz budynek mający co najmniej kilkadziesiąt lat.

Zaobserwuj i zapisz:

- materiał budowlany,
- elementy architektoniczne,
- oznaki wieku budynku.

Obserwacja

Notatka

Materiał budowlany

Charakterystyczne elementy

Ślady upływu czasu

Jak myślisz, do czego budynek służył dawniej?

.....

Zadanie 4. Historia na zdjęciu

Wykonaj lub narysuj szkic miejsca, które uznajesz za historycznie interesujące.

Następnie odpowiedz:

1. Jakie informacje o przeszłości można odczytać z tego miejsca?
2. Jak wyglądałoby ono 100 lat temu?

Moje odpowiedzi:

.....
.....

Zadanie 5. Opiekun dziedzictwa

Przyjrzyj się stanowi wybranego obiektu historycznego.

Oceń:

Kryterium	Ocena
Stan zachowania	dobry / średni / zły
Czy jest oznakowany?	tak / nie
Czy jest zadbany?	tak / nie

Zaproponuj działania, które pomogłyby lepiej chronić ten obiekt.

.....
.....

Podsumowanie zajęć

Najciekawsze miejsce historyczne, które dziś odkryłem/am:

.....

Jaką nową informację o historii swojej miejscowości poznałem/am?

.....

Refleksja:

Dlaczego warto dbać o lokalne zabytki i miejsca pamięci?

.....

.....

Ad. 3 ENGLISH OUTDOOR WORKSHEET
Nature Explorer Challenge

Instructions

Go outside to the school garden, playground, or school yard. Complete the tasks in English. Work individually or in pairs.

TASK 1. Find and Write (10 points) Find the following things. Write the English word and put a ✓ if you found it.

Have you found ...?	✓ or X
a tree?	
a flower?	
a bird?	
a leaf?	
grass?	
a cloud?	
an insect?	
a stone?	
a bench?	
a fence?	

TASK 2. Count and Report (10 points) Look around and count.

I can see _____ trees.

I can see _____ flowers.

I can see _____ birds.

I can see _____ benches.

I can see _____ insects.

Write three sentences:

There are _____.

There are _____.

There is _____.

TASK 3. Colour and Describe (10 points) Find something in each colour.

COLOUR	What did you find?
green	
yellow	
brown	
red	
blue	

Write:

"The most beautiful thing I found was _____ because _____."

TASK 4. Adjective Hunt (10 points) Find objects that match the adjectives.

big _____
small _____
long _____
short _____
beautiful _____

Now write two sentences. Example: The tree is very tall. The flower is beautiful.

_____

TASK 5. Nature Photo Challenge (optional) If your teacher allows it, take or imagine three photos. Write one sentence for each photo.

Photo 1:

Photo 2:

Photo 3:

TASK 6. My Outdoor Diary (10 points) Answer in complete sentences.

1. What was the weather like today?

2. What did you enjoy outside?

3. What surprised you?

4. What would you like to plant in the school garden?

EXTRA CHALLENGE (for fast finishers)

Find something that:

- moves
- makes a sound
- smells nice
- is older than you
- is alive

Write one sentence about each item.

_____
_____
_____
_____

Ad. 4 KARTA PRACY – JĘZYK POLSKI W TERENIE
Ogród szkolny inspiracją dla pisarza

Wprowadzenie - Dziś wyjdziemy poza klasę. Twoim zadaniem będzie obserwacja otoczenia szkoły i wykorzystanie własnych spostrzeżeń do ćwiczeń językowych i twórczych.

Zadanie 1. Uważny obserwator

Usiądź lub stań w wybranym miejscu w ogrodzie szkolnym. Przez 2 minuty obserwuj otoczenie i zapisz:

Co widzisz? Co słyszysz? Co czujesz (np. wiatr, ciepło, zapachy)?

Zadanie 2. Kolekcjoner słów

Wypisz:

5 rzeczowników związanych z otoczeniem:

---

5 przymiotników opisujących to miejsce:

---

3 czasowniki związane z tym, co dzieje się wokół

Zadanie 3. Polowanie na środki stylistyczne

Spróbuj stworzyć własne przykłady.

Epitet (np. zielona trawa)

Porównanie (np. lekki jak piórko)

Personifikacja (np. wiatr tańczy między drzewami)

Zadanie 4. Pięć zdań o naturze

Napisz pięć zdań opisujących ogród szkolny lub teren wokół szkoły. Pamiętaj o poprawnej interpunkcji.

Zadanie 5. Miniatura literacka

Dokończ rozpoczęcie opowiadania.

„Podczas przerwy zauważyłem/am coś niezwykłego w szkolnym ogrodzie...”

Zadanie 6. Wiersz z natury

Ułóż krótki wiersz (minimum 4 wersy).

Zadanie 7. Reportaż z ogrodu

Wyobraź sobie, że jesteś dziennikarzem. Napisz krótką notatkę (3–5 zdań) o tym, co dzieje się dziś w szkolnym ogrodzie.

Tytuł: _____

Treść:

Zadanie 8. Cytat dla przyrody

Wymyśl hasło zachęcające do dbania o przyrodę.

Zadanie 9. Literackie bingo

Znajdź i zapisz:

coś zielonego _____

coś pachnącego _____

coś poruszającego się _____

coś bardzo małego _____

coś, co mogłoby być bohaterem opowiadania

_____

Na podstawie tych elementów napisz jedno zdanie.

Ad. 5 - KARTA PRACY – GEOGRAFIA W TERENIE - poznajemy otoczenie szkoły

Zadanie 1. Pogodowy obserwator

Wyjdź na teren wokół szkoły i opisz dzisiejszą pogodę.

Temperatura wydaje się: wysoka umiarkowana niska
Zachmurzenie: bezchmurnie małe umiarkowane duże
Wiatr: brak słaby umiarkowany silny

Napisz 2–3 zdania opisujące pogodę:

Zadanie 2. Orientacja w terenie

Stań przodem do głównego wejścia szkoły. Jeżeli potrafisz, wykorzystaj kompas w telefonie lub określ kierunki świata na podstawie położenia Słońca.

Uzupełnij:

Na północ od szkoły znajduje się: _____
Na południe od szkoły znajduje się: _____
Na wschód od szkoły znajduje się: _____
Na zachód od szkoły znajduje się: _____

Zadanie 3. Elementy środowiska

Podziel zaobserwowane obiekty naturalne i stworzone przez człowieka na elementy przyrodnicze i elementy stworzone przez człowieka:

Elementy przyrodnicze	Elementy stworzone przez człowieka

Zadanie 4. Jak wykorzystywana jest przestrzeń wokół szkoły?

Zaznacz odpowiedzi. Podaj przykłady. W okolicy szkoły teren służy do:

- nauki _____
- rekreacji _____
- sportu _____
- komunikacji _____
- mieszkalnictwa _____
- ochrony przyrody _____

Zadanie 5. Narysuj mapę

Wykonaj prosty plan najbliższego otoczenia szkoły. Pamiętaj o legendzie. Uwzględnij:

- ✓ budynek szkoły
- ✓ wejście
- ✓ boisko
- ✓ ogród lub teren zielony
- ✓ drogę
- ✓ wybrane obiekty w okolicy

(Miejsce na rysunek)

Zadanie 6. Badacz środowiska

Oceń stan najbliższego otoczenia szkoły. Co najbardziej podoba Ci się w tym miejscu? Jakie problemy środowiskowe zauważasz? Co można poprawić?

Zadanie 7. Geografia wokół nas

Wybierz jeden obiekt (drzewo, budynek, plac zabaw, boisko, skwer itp.) i opisz go jak geograf.

Co to jest?

Jaką pełni funkcję?

Dlaczego znajduje się właśnie tutaj?

Zadanie 8. dodatkowe dla chętnych

Wyobraź sobie, że jesteś urbanistą projektującym teren wokół szkoły.

Narysuj lub opisz trzy zmiany, które uczyniłyby to miejsce bardziej przyjaznym dla uczniów i środowiska.

(Miejsce na rysunek)

Ad. 6

Deutsch outdoor

Uczniowie wychodzą na zewnątrz budynku np. na plac zabaw lub do ogródka szkolnego

- Zabawa 1: Die Kinder spielen draußen zum Beispiel im Schulgarten.

Uczestnicy gry tworzą trzyosobowe grupy. W języku niemieckim uczą się trzech słów: Eichhörnchen (wiewiórka), Haus (dom), Erdbeben (trzęsienie ziemi). Dwie osoby z grupy tworzą dom (trzymają ręce w górze i tworzą dach). W każdym domu jest wiewiórka. Jeden z uczestników pozostaje bez żadnej roli, on też chce zająć miejsce. Na przykład, jeśli mówi „Eichhörnchen”, wtedy wszystkie wiewiórki opuszczają swoje domy i szukają nowego. Osoba, która nie ma żadnej roli, stara się znaleźć miejsce w domu jako wiewiórka. Uczestnik bez określonej funkcji może również zawołać „Haus” i wtedy wszystkie domy zmieniają swoje miejsce: Uczestnik, którzy tworzyli dom, nie mogą pozostać w tej samej parze. Jeśli padnie hasło „Erdbeben”, każdy Uczestnik zmienia swoje miejsce i rolę. za każdym razem Uczestnik, który pozostał, wydaje kolejne komendy.

- Zabawa 2: Finde, kreuze und schreib. Poszukaj, zaznacz i wpisz (10 punktów)

Hast du..... gefunden?	Ja oder nein
einen Baum	
eine Bank	
eine Blume	
einen Schmetterling	
ein Gras	
einen Spielplatz	
einen Busch	
eine Schaukel	
eine Rutsche	
einen Vogel	

- Zabawa 3: Finde und sage-znajdź i powiedz

Celem zabawy jest utrwalenie rzeczowników i rodzajników. Nauczyciel dzieli uczniów na pary i daje polecenia:

Finde etwas Rotes. (znajdź coś czerwonego)

Finde drei Blumen. (znajdź trzy drzewa)

Finde einen kleinen Baum. (znajdź małe drzewo)

Finde eine Blume. (znajdź kwiatek)

Po odnalezieniu uczeń mówi pełnym zdaniem:

Ich habe einen kleinen Baum gefunden. (znalazłem małe drzewo)

Ich habe drei Blumen gefunden. (znalazłem trzy drzewa)

- Zabawa 4: Die Schüler ergänzen die Tabelle. Uczniowie uzupełniają tabelkę.

Farbe	Was hast du gefunden?
gelb	
rosa	
blau	
schwarz	
braun	
grün	

Ad. 7

Karta pracy – zajęcia rewalidacyjne w terenie (Szkoła Podstawowa)

Temat zajęć: Uważny obserwator – poznaję otoczenie wszystkimi zmysłami

Cel zajęć:

- rozwijanie koncentracji uwagi,
- doskonalenie spostrzegawczości,
- ćwiczenie orientacji w przestrzeni,
- rozwijanie komunikacji i umiejętności opisywania otoczenia,
- wzmacnianie samodzielności oraz poczucia sprawstwa.

Miejsce realizacji: Teren wokół szkoły, park, ogród szkolny lub pobliski skwer.

Potrzebne materiały: Karta pracy, ołówek, podkładka do pisania.

Zadanie 1. Poszukiwacze kolorów

Znajdź w otoczeniu przedmioty lub elementy przyrody w podanych kolorach.

Kolor   **Co znalazłem/am?**

Zielony

Żółty

Czerwony

Niebieski

Brązowy

Który kolor występował najczęściej?

.....

Zadanie 2. Słyszę i rozpoznaję

Zatrzymaj się na 2 minuty i wsłuchaj w dźwięki otoczenia.

Zapisz lub narysuj trzy usłyszane dźwięki:

1. ....

2. ....

3. ....

Który dźwięk był najprzyjemniejszy? .....

Zadanie 3. Tropiciele szczegółów

Znajdź i zaznacz:

- coś miękkiego
- coś twardego
- coś szorstkiego
- coś gładkiego
- coś pachnącego
- coś większego od dłoni
- coś mniejszego od kciuka

Co było najtrudniejsze do znalezienia? .....

Zadanie 4. Moja mapa terenu

Narysuj prosty plan miejsca, w którym się znajdujesz.

Zaznacz:

- szkołę,
- drzewo,
- ławkę,
- miejsce, które najbardziej Ci się spodobało.

(miejsce na rysunek)

Zadanie 5. Moje odkrycie

Znajdź jeden ciekawy element przyrody lub otoczenia.

Narysuj go lub opisz.

To jest:

.....

Dlaczego zwróciło moją uwagę?

.....

Podsumowanie zajęć

Dzisiaj najlepiej poradziłem/am sobie z:

.....

Najbardziej podobało mi się:

.....

Moja ocena zajęć (zakreśl):

 Bardzo mi się podobało

 Było w porządku

 Nie podobało mi się